

تدریس خدا شناسی در خطابه غدیر

قسمت سوم

دکتر وحید باقرپور کاشانی

Dr.Vahid Bagherpour Kashani

تدریس خداشناسی در خطابه غدیر

قسمت سوم

اهمّ عناوین: ↓↓

← وحدت حقیقیّه.

← ذات ربوبیت جزء پذیر نیست.

← علم، قدرت و حیات خدا غیر از ذات او نیست.

← ترکیب بودن انسان از اجزای مختلف.

← منفک بودن علم، قدرت و حیات انسان از ذات خود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ»

در خصوص فراز اول خطبه غدیر که نبی اکرم صلی الله علیه وآله وسلم در معرفی ذات ربوبیت فرمودند:

{الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَلَا فِي تَوْحِيدِهِ}؛

«حمد بر خدایی که بلندمرتبه است در توحید و یگانگی اش، در یکتاییش».

در خصوص وحدت خداوند، وحدت، وحدت حقیقی است.

یعنی در مورد موجودات ممکن است بگویید که:

علی نامی واحد بود. دیگر به مانند علی نیامد!

به مانند حسن فرض کنید نیامده!

به مانند زید، به مانند بکر نیامده!

حتی دو بچه دوقلو هم که هستند، می بینی ویژگی هایی دارن منحصر به

خودشان، دو تَشَخُّص دارند! این ها واحدند.

آیا آن وحدتی که نسبت به این مخلوقات مطرح می کنیم، همان وحدت نسبت

به خداوند مطرح است؟!!

- خیر.

آن وحدتی که نسبت به مخلوقات مطرح می‌کنیم وحدت عددی است. یعنی امکان دو شدن هست.

فرض کنید که یک موجودی خدا دارد، روح:

{تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ}؛ روح یک موجودی هست که أعظم من جبرئیل است.

فرض کنید یک موجودی است که لنگه ندارد، تک است.

خب این مخلوق آیا امکان دارد دو بشود؟ - بله.

اما خداوند نخواسته! ولی امکانش هست دو بشود.

اما در مورد اینکه الله تبارک و تعالی {عَلَا فِي تَوَحُّدِهِ}؛

وحدتی که مطرح می‌کنیم، دو شدن برای خدا مطرح نیست.

اصلاً محال است که دو بشود! دو شدن علاوه بر اینکه خلاف فطرت است و

معرفتی است که خود الله در وجود ما قرار داده با عقل هم ناسازگار است.

برهان تمنع، با نگاه به مخلوقات و برهان ترکیب، با نگاه به ذات چند اله مطرح می‌شود.

نکته دیگر اینکه این خدایی که واحد است؛ هیچ‌گونه ترکیبی هم در وجودش راه ندارد، در ذاتش راه ندارد.

یعنی آن حقیقتی است که مثل ما که می‌گوییم واحد هستیم! اما این وحدتی

که می‌گوییم، می‌بینیم دارای اجزائی است. چشم داریم، گوش داریم، دست

داریم، پا داریم، دارای اجزاء هستیم. حتی روح داریم! روح ما غیر جسم

ماست.

قوا داریم؛ قوای بینایی، قوای شنوایی، قوای بساوایی، قوای لامسه، قوای شامه نسبت به انسان‌ها.

پنج قوهٔ ظاهری داریم! قوای باطنی داریم! حس مشترک، خیال و وهم این‌ها هست. و در عین اینکه می‌گیم که؛ یک نفر هست، یک شیء هست، یک شیء هست اما دارای اجزاء است. اما ذات ربوبیت هیچ‌گونه جزءپذیری در وجودش نیست. یعنی یک حقیقتی است که این‌گونه نیست که علم او غیر ذاتش باشد. علم ما غیر ماست.

به خاطر اینکه علم ما شدت و ضعف پیدا می‌کند. هرچی ما علم حصولی کسب می‌کنیم، می‌بینیم به علممان زیادتر می‌شود.

خب پس این نشان می‌دهد اگر چنانچه علم ما، عین ذات ما بود، ذات ما که یک حقیقت واحد و ثابتی است، علم هم نباید تغییر می‌کرد. قدرت ما غیر ذات ماست.

گاهی اوقات در اوج قدرت هستیم، بعد فرتوت می‌شویم و ضعف بر ما مستولی می‌شود و عارض می‌شود و ضعیف می‌شویم.

گاهی اوقات بیماری عارض می‌شود به انسان که نمی‌تواند دستش را حرکت بدهد! پس قدرت غیر ذات است. اما در مورد خداوند متعال، حقیقتی واحد است.

به ما هم می‌گویند واحد! به خداوند هم می‌گویند واحد! اما آن حقیقت واحدی است که دارای اجزاء نیست.

علم دارد، اما علمش غیر ذاتش نیست. قدرت دارد، اما قدرتش غیر ذاتش نیست. حیات دارد، اما حیاتش غیر ذاتش نیست.

در حقیقت این‌ها یک مفاهیمی هستند که ما از یک حقیقت قادر و عالم و حی انتزاع کردیم. می‌گوییم عالم، عالم هم که می‌گوییم آیا واقعا علم آن را درک کردیم؟ - نه!

عالم یعنی: «لَيْسَ بِجَاهِلٍ»، جاهل نیست.

قادر یعنی: «لَيْسَ بِعَاجِزٍ».

حی یعنی: «مَيِّتٌ» نیست.

پس آن یک حقیقتی است که هیچ‌گونه ترکیبی در آن راه ندارد. ولی حداقل می‌شود گفت در مورد انسان که اشرف مخلوقات در زمین است که مطرح شده؛ می‌بینیم که حداقل ترکیب شده از روح و جسم است. جسمش را که حساب بکنیم ترکیب شده که از اجزای مختلف.

اما در مورد ذات ربوبیت وقتی می‌گوییم خداوند «فِي تَوْحِيدِهِ»، توحید و وحدانیت دارد! یعنی هیچ‌گونه جزئی در ارتباط با ذات ربوبیت راه ندارد.

نبی اکرم صلی الله علیه و آله وسلم حمد کردند چنین خدایست. چنین خدایی که فرامادی است، چنین خدایی که دارای اجزاء نیست، چنین خدایی که علم و قدرت و حیاتش و صفات ثبوتی ذاتی او غیر از ذات او نیست. چنین حقیقتی

است. ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَلَا فِي تَوْحِيدِهِ﴾

والسلام علیکم ورحمه الله وبرکاته.

@aparat.com/be
_sooye_zohoor

v_bagherpour_
kashani

@seratehagh1

besouyezohour

bagherpoor-
kashani.com/

@serat12k

youtube.
com/c/seratehagh

https:
//naakhodaa.ir